

Les festes de l'arbre

Un llibre recull i documenta les festes de l'arbre que se celebren als Països Catalans, amb una trentena de celebracions visitades i més de cent seixanta de referenciades

● **AMUNT!**
Les festes de l'arbre als Països Catalans
Llorenç Roviras i Marc Castellet
Editorial: Edicions Sidillà
Tirada: 1.500 llibres
Pàgines: 349
Preu: 23 euros

MARIA JOSÉ RAMOS

● Què tenen en comú la festa del Pi de Centelles amb la de Sant Sebastià a Matadepera o les falles dels solsticis al Pirineu? La resposta a aquesta pregunta ha portat el periodista Llorenç Roviras i el fotògraf Marc Castellet a visitar i viure més d'una trentena de festes amb l'arbre com a eix central, una experiència de deu anys que recullen al llibre *Amunt! Les festes de l'arbre als Països Catalans*, d'Edicions Sidillà. “En Llorenç, el responsable del treball de recerca prèvia de cada festa i del projecte en general, em va proposar d'acompanyar-lo en la descoberta de sis festes que s'assemblaven a la de Matadepera. Ho havíem de tenir enllestit en mig any aproximadament... i ja en farà deu”, explica Marc Castellet. Fotògraf i periodista havien coincidit a Matadepera, on participaven a la festa de Sant Sebastià. “L'any 2007 em van encarregar un text sobre la festa del Pi de Centelles i em va sorprendre molt que hi hagués una festa com la de Matadepera, que jo creia única. Va ser llavors quan vaig fer una cerca ràpida i vaig suggerir al Marc d'anar a veure aquelles sis festes protagonitzades per arbres. La idea era fer-ne una exposició amb les seves fotografies i textos meus d'acompanyament”, aclareix Roviras. Un cop iniciat, el projecte va anar creixent i canviant fins convertir-se en aquest llibre. El volum presenta la trentena de festes en un eix

temporal que s'inicia al solstici d'hivern amb la Fia Faia al Berguedà i la festa del Pi de Centelles, les festes del Maig avançades a Sant Sebastià de Matadepera i Sant Antoni de Pollença, de nou el solstici d'hivern amb les santantonades, les festes del Maig a la primavera, que és l'època que aplega més celebracions, el solstici d'estiu amb les Falles de Sant Joan al Pirineu i les festes del Maig endarrerides. A simple vista són celebracions ben diferents, però comparteixen quelcom més que l'arbre comú. “Cada festa és diferent i no hi ha cap element que sigui present a totes, a banda del paper protagonista de l'arbre, però hi ha ingredients que van apareixent sovint com indicis que el ritual tenia antigament un sentit de prec perquè la collita fos abundant, la llibertat per agafar l'arbre que es volgués, sense que el propietari s'hi pogués oposar, el predomini del gall com a premi per als grimpaire...”, exposa Roviras.

TRES FORMATS DE FESTA

En aquests anys de recerca, l'autor d'*Amunt!* ha identificat tres patrons festius. Per un cantó, la festa de l'Arbre de Maig, que consisteix a tallar un arbre al bosc, esbrancar-lo, portar-lo a coll a la plaça i aixecar-lo per després pujar-hi grimpant fins al capdamunt, o fer-hi danses al seu voltant i, ocasionalment, cremar-lo. Un exemple clàssic seria la Plantada del Xop de Vallfogona de Balaguer, que se celebra cada segon divendres de maig dins les festes del Roser. En aquest cas, els

A l'altar major A Centelles el pi s'ofereix a Santa Coloma a l'interior de l'església. MARC CASTELLET

veïns caminen uns dos quilòmetres fins la riba de Segre per escollir un arbre de grans dimensions que tallen a destal i porten fins al poble, a la plaça de Sant Miquel. Allí el planten a força de braços amb cordes. En acabar, un jove grimpa per deslligar l'arbre, que quedarà plantat unes quantes setmanes. A Matadepera, la festa